

UČEBNÍ OSNOVA PŘEDMĚTU ČESKÝ JAZYK

Obor vzdělávání: 23 - 41 - M/01 Strojírenství
26 - 41 - M/01 Elektrotechnika

Délka a forma studia: 4 roky denní studium
Celkový počet hodin: za studium 10 týdenních hodin
Platnost: od 1. 9. 2009

Pojetí vyučovacího předmětu

Obecné cíle:

Jazykové vzdělávání v českém jazyce vychovává žáky ke kultivovanému, plynulému, sdělnému a srozumitelnému jazykovému projevu, ale zároveň se podílí na rozvoji logického myšlení, estetického vzdělání a duchovního života.

Obecným cílem je rozvíjet komunikační kompetence žáků a učit je využívat jazyka nejen jako prostředku k dorozumívání, avšak i k přijímání informací a k jejich sdělování na základě jazykových a slohových znalostí s propojením literárně- historického a estetického učiva, neboť k dosažení cíle přispívá také jazyk uměleckého textu a literárně- estetické vzdělávání a naopak. Zejména systematická práce s textem jako rozbor, interpretace prozaického, básnického a dramatického textu různých autorů a jejich porovnávání prohlubuje jazykové znalosti, rozšiřuje a obohacuje slovní zásobu a práci s ní, kultivuje jazykový projev žáka a učí ho rozlišovat umělecký text od kýče, kriticky ho hodnotit, vyjádřit emocionální pocity vyvolané četbou textu vedle racionálního stanoviska. Zároveň systematická a stálá propojenost obou složek, jazykové a umělecké či jazykové a publicistické, se také podílí na rozvoji sociálních kompetencí žáků, na schopnosti srovnávat, hodnotit, vyslovovat vlastní názor.

Předmět podporuje rozvoj základních myšlenkových operací, schopnost soustředění, koncentrace, schopnost aplikovat jazykové, literárně-teoretické poznatky do praktického užívání jazyka. Nedílnou součástí tvoří estetická složka, obzvláště když žáci nemají na střední škole ani literární seminář či hudební nebo výtvarnou výchovu jako na G, takže pomáhá kultivovat celkový projev žáka technické školy a pěstuje jeho estetické vnímání a cítění, formuje jeho vkus, vede ho i k porozumění kulturního dědictví různých epoch od starověku do současnosti s důrazem na hmotnou kulturu a literaturu českou, a to také v jihočeském regionu (historické památky, památky architektury, sochařství, malby a jejich ochrana).

Spolupodílí se na prohlubování jazykových dovedností a znalostí, na výchově ke čtenářství, ke kritickému čtení a k orientaci ve světovém a českém umění, literatuře, na výchově divadelního a filmového diváka, tj. diváka poučeného, nikoliv pouhého konzumenta. Učí žáky rozpoznat projevy manipulace, umět se jí bránit (např. manipulace prostřednictvím médií zaměřených na děti, na dospívající mládež). Vychovává žáky prostřednictvím obou složek předmětu k toleranci vůči jiným etnikům, národům, k odlišnostem (např. k mentálně či fyzicky postiženým lidem) a cvičí je v ovládání různých typů komunikačních situací z hlediska současných požadavků společnosti nejen v ČR, ale v rámci EU a světa.

Charakteristika učiva

Předmět zahrnuje výběr poznatků z jazykového, slohového učiva, z komunikační výchovy, z literárně-historického a estetického vzdělávání.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci dovedli:

- uplatňovat mateřský jazyk v rovině recepce, reprodukce a interpretace
- vyjadřovat se souvisle a s porozuměním
- jasně formulovat své názory, občanské i politické postoje
- chápat důležitost a význam kultury, kultivovaného a osobního projevu pro pracovní a společenské uplatnění
- získávat a kriticky hodnotit, porovnávat získané informace z různých zdrojů a dále je předávat vhodným, odpovídajícím způsobem s ohledem na jejich uživatele
- stále vnímat a chápat jazyk a jazykové projevy jako jev, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa
- uplatňovat kulturní, estetická a etická kritéria jako nedílnou součást vlastního životního stylu
- být tolerantní k odlišným estetickým tradicím, cítění, vkusu, zájmům druhých lidí, tj. využívat jazyk, jazykové dovednosti a znalosti nejen ve škole při výuce, ale především denně v praktickém životě.

Pojetí výuky

Přístup učitele a obsah učiva volit tak, aby u žáka pokud možno převládal zájem o jazyk a snaha být aktivní během vzdělávacího procesu, který je motivován pozitivními emocemi.

Užívat moderní strategie ke zvyšování motivace žáka i efektivity, tj. kvality vzdělávacího procesu. Vedle tradičních metod (výkladu, vysvětlování, demonstrace intelektuálních a psychomotorických dovedností, opakování drilových cvičení k posilování paměti, procesu zapamatování) průběžně zavádět a upřednostňovat dle tématického celku:

- dialogickou metodu i v novém jazykovém a slohovém učivu
- diskusi
- skupinovou práci (diskusní skupiny, obhajobu, brainstorming, seminární formu s využitím referátů předem připravených za domácí úkol)
- samostatnou práci (při studiu literatury, výpisků historicko-literárních, jazykových, ze slohového učiva, při teoretickém a praktickém řešení problému, při návrhu projektu, atd. Například návrh exkurse s jejím zabezpečením a s cílem poznat románskou, gotickou a barokní kulturu v Jihočeském kraji
- metodu řízeného objevování, rozvíjení vynalézavosti, tvořivosti
- vyhledávání a zpracování informací z textu uměleckého, publicistického, ale i odborného
- učení z textu vedle učení ze zkušenosti
- průběžné domácí úkoly ústní a písemné
- samostudium
- návštěva doporučeného divadelního nebo filmového představení, výstavy

- sledování vybraných, doporučených publicistických televizních pořadů vybraných divadelních inscenací, filmů na základě literárních děl, dramát či dokumentů o osobnostech, historických událostech spojené s následnou diskusí o nich ve škole, případně písemným zpracováním dle zadaných úkolů, otázek
- v rámci možností školy exkurse , např. v I. ročníku „Tereziín“, gotika v malbě, sochařství a moderní umění Alšově galerii na Hluboké; ve II. ročníku prohlídka renesančního Krumlova, centra Egona Schieleho a jiné právě se konající výstavy nebo kláštera ve Zlaté Koruně se stálou expozicí o literatuře na česko-německo-rakouském pomezí a literárních textů autorů od středověku do konce 19. století, napsaných česky nebo německy českými, rakouskými a německými autory; ve III. ročníku návštěva divadelního představení v ND nebo Stavovském divadle, stálé expozice Historie Pražského hradu spojená s prohlídkou katedrály sv. Víta, starého královského paláce, Vladislavského sálu, Malé Strany, Staroměstského náměstí a stálé expozice kubismu v Muzeu Matky boží či jiné právě se konající výstavy v blízkosti Pražského hradu, Starého Města, Malé Strany
- výuku v rámci možností propojovat s reálným prostředím mimo školu na základě předběžné přípravy žáků na pořad, shlédnutí výstavy, divadelního představení, koncertu, filmového představení v Českých Budějovicích
- v oblasti jazykového vzdělávání sumu teoretických poznatků užívat jako východisko k přípravě pro praktický život a celoživotní vzdělávání, tj. vybranými dovednostmi a vědomostmi stále kultivovat jazykové vyjádření a důraz klást na přehlednou a jazykově správnou formulaci myšlenek. V každém ročníku pravidelně dle úrovně třídy, potřeb žáků napsat domácí a školní slohové práce (školní 2, domácí dle zvážení učitele a potřeb třídy, jednotlivého žáka), průběžně písemné procvičování stylistických a pravopisných dovedností.

U jednotlivých tematických celků nejsou závazné počty hodin, jsou jen předpokládány pro zvládnutí učiva, úrovně třídy a jejího prověřování. Možno hodinovou dotaci na výuku příslušného tématu snížit, jsou-li snadno a rychle žáky osvojeny, či naopak zvýšit u náročnějšího tematického celku, jehož učivo činí jisté problémy. Navrhovaný program předpokládá disponibilní hodiny, o které učivo rozšíříme nebo více procvičujeme, či zkrátíme, snížíme za předpokladu zvládnutí učiva, získání potřebných dovedností. Zvýšit hodinovou dotaci či naopak snížit lze jak v jazykové výuce, slohu, tak i v literárně-estetických tématech. Navrhovaný rozpis předpokládá 10 disponibilních hodin v I. ročníku, 6-8 ve II. a III. ročníku na procvičování, rozšíření obsahové stránky vzhledem k rychlé proměně vzdělávacích potřeb, růstu nových poznatků v oblasti jazykové a literární vědy. Dle zájmu žáků lze zařadit další tematické celky zde neuvedené.

Jazykové vzdělávání je velmi náročné na vzájemnou komunikaci, vytvoření jistých dovedností vedle osvojených poznatků, proto se často doporučuje s výhledem do budoucnosti zvýšení hodinové dotace o 1 hodinu i ve II. a III. ročníku nebo aspoň půlení 1 hodiny, za stávající hodinové dotace je třeba stále propojovat jazykové, slohové a literární hodiny a doplňovat je besedami, rozbory divadelních, filmových představení, přečtených děl, prohlédnutých v rámci exkurse.

Hodnocení výsledků žáka

Žáky objektivně hodnotit dle klasifikačního řádu, který je součástí školního řádu. Ke každému okruhu zařazovat ověřování kontrolními testy, domácími písemnými úkoly. Žákům, kteří nedosáhli uspokojivých výsledků, umožnit další písemné a ústní přezkoušení. Při pololetní a závěrečné klasifikaci vycházet z výsledků písemného a ústního zkoušení, testů, domácích úloh, školní slohové práce za pololetí a domácích slohových prací, referátů, rozborů, zpráv, ale i z celkového přístupu žáka k plnění studijních povinností, z vedení deníku, sešitů, zápisu nejen čítankových textů, přečtených děl nebo jejich interpretace dle předem zadaných otázek a úkolů.

Vzhledem k rostoucímu počtu žáků s různými poruchami učení, nejčastěji s dyslexií či dysgrafií, po dohodě s žákem a jeho rodiči na základě odborného vyjádření lékaře z psychologické poradny volit i odlišné metody než u ostatních žáků: prodloužit čas, opakovaně zkoušet žáka i mimo výuku za účasti jiných žáků a v jiném čase než je hodina, pokud je to možné, doporučit nahrávky děl na CD a pracovat s nimi.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí a průřezových témat

Žáci by si měli minimálně na základní úrovni osvojit v hodinách českého jazyka komunikativní kompetence:

- schopnost plynule, jasně, souvisle ve větách, souvětích a také přiměřeně se vyjadřovat vzhledem k účelu jednání a vhodně se prezentovat v mluvených a psaných projevech, jak se od nich vyžaduje a očekává
- formulovat přehledně a jazykově správně, srozumitelně a souvisle své myšlenky v ústní i písemné podobě
- formulovat své názory, postoje, obhajovat je, ale zároveň respektovat názory druhých, nepřerušovat je nevhodně, neskákat jim do řeči
- aktivně se zapojovat do diskuse
- zpracovávat jednoduché texty na běžná a odborná témata, různé materiály
- vždy se snažit dodržovat jazykové i stylistické normy spisovného jazyka a odbornou terminologii
- písemně zaznamenávat údaje především z textů, ale výběrově i od jiných lidí, z přednášek, z porady, z diskuse sledované v televizi, rozhlase, v novinách, na internetu, z besed, jichž se žáci zúčastní v rámci studia, např. čistě odborné na Temelíně, při exkursi do automobilky, na strojírenský veletrh či výchově k rodičovství, ke studiu na VŠ, k ochraně životního prostředí, drogové závislosti, atd.
- nejen se vyjadřovat, ale i vystupovat vždy v souladu se zásadami kulturního a kultivovaného projevu a chování.

Personální kompetence:

- naučit se stanovit si krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé cíle a priority dle osobních schopností, zájmů, budoucího povolání, pracovní orientace, momentálních životních podmínek v rámci předmětu

Sociální kompetence:

- trvale pečovat o své duševní a fyzické zdraví
- pracovat ve skupinách 2-5 studentů, malém týmu se podílet na realizaci společného zadání, pracovního úkolu
- podněcovat ostatní vlastními návrhy, nápady na řešení, přitom nezaujatě zvažovat návrhy a řešení jiných
- naučit se sebekriticky hodnotit svou činnost a přijímat hodnocení svých výsledků, jejich kritiku, adekvátně na ně reagovat, vždy asertivně se k ní vyjádřit
- chápat jazykové a literární vzdělávání jako součást lidské kultury, hledat a vytvářet integrační vazby s ostatními předměty, zejména dějepisem v I. ročníku, občanskou naukou, ekologií ve II. a III. ročníku, s cizími jazyky ve všech ročnících
- využívat prostředků informačních a komunikačních technologií, tj. umět na počítači napsat jazykově správně, přehledně krátké texty, zprávu, novinový článek, ale i delší texty - referát, úvahu, popis, charakteristiku, posudek, kritiku či různé druhy administrativních dopisů: žádost, objednávku, nabídku, odpověď na inzerát, stížnost, odvolání, žádost o místo, strukturovaný životopis, doporučující dopis, blahopřání, kondolenci, zprávu ze služební cesty, reklamaci.

Při realizaci průřezových témat **OBČAN V DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI** nebo **ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** žáci budou systematicky vedeni:

- ke vhodné míře sebevědomí a schopnosti morálního hodnocení úsudku
- k dovednosti řešit základní existenční otázky, např. hledání práce, jak připravit vlastní prezentaci a jak vyjádřit sebehodnocení
- k dovednosti odolávat myšlenkové manipulaci, hlavně v souvislosti s mediální výchovou a výukou mediální gramotnosti
- k dovednosti diskutovat s lidmi o citlivých a kontroverzních otázkách a nalézat společně kompromis (administrativní a publicistický styl, ale také některé vzory z přečtených děl české a světové literatury, úvahy).

Průřezová témata **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** a **INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE** se do českého jazyka promítnou převážně při práci s informacemi, jejich vyhledávání, zpracování v rámci slohového, administrativního, publicistického stylu, částečně i odborného (vyžadovat od I. ročníku písemné zpracování některých domácích úloh na počítači, zejména u strojařů, kteří mají menší dosavadní zkušenosti a zběhlost v psaní textu na počítači než elektrikáři a vést je ke korektuře svých napsaných textů; dialogy, např. telefonování s úřady, při hledání práce; úřední korespondence s cílem připravit žáky na svou verbální, ale i nonverbální komunikaci, prezentaci (např. strukturovaný životopis, žádost o místo, odpověď na inzerát, napsání výpovědi, odvolání, vyplňování formuláře včetně dotazníků, pracovní smlouvy, dohody při jednání se zaměstnavatelem), s cílem připravit žáky k výběrovému řízení včetně úpravy zevnějšku, oblečení a jeho vhodnosti vedle komunikativních dovedností a jazykového vyjadřování. Žáci budou vedeni k zájmu o software, který umožňuje předvídat slova, slovní spojení, fráze.

Každý češtinář má určitou míru volnosti v koncipování výuky v hodinách českého jazyka nebo literárních v rámci učební osnovy (UO) a rámcových vzdělávacích plánů (VŠP), které jsou obecné, ale v rozsahu potřebném ke zvládnutí státní maturitní zkoušky; písemné společné části z českého jazyka na základní úrovni, která nepředpokládá studium češtiny na vysoké škole. Většina hodin probíhá v učebně, jen vybrané hodiny ve vybraných třídách mimo školu v rámci návštěvy výstavy, divadelního představení, koncertu či filmového představení, případně 1x ročně v rámci exkurse některých tříd.

Český jazyk – rozpis učiva pro 1. ročník
 ZPRACOVANÝ NA ZÁKLADĚ UČEBNICE M. ČECHOVÉ A KOL.
 ČESKÝ JAZYK PRO SOŠ A METODICKÉ PŘÍRUČKY

Návrh vychází z předpokladu 51 vyučovacích hodin věnovaných jazyku ročně; tj. 1,5 týdenní vyučovací hodiny (při období školního vyučování trvajícího 40 týdnů v jednom školním roce)

Výstupy/cíl	Učivo	Počet hodin	Prostředky
JAZYK A KOMUNIKACE			
	Úvodní opakování	1	Prověrování znalostí frontálním zkoušením, bez klasifikace
Student si ověří stav svých vstupních znalostí.	Úvodní opakování	1	Individuální domácí příprava na základě nedostatků zjištěných v minulé hodině, vstupní test připravený učitelem
Student pochopí vztah řeči a jazyka.	Řeč a jazyk Vztah řeči a jazyka	1	Dialog se studenty doprovázený výkladem
Student se seznámí s celkovou charakteristikou češtiny.	Charakteristika češtiny, základní poučení o její nářeční stratifikaci, základní vývojové tendence (bude prohloubeno ve 4. ročníku), pochopení systému jazyka	1	Domácí cvičení: vybrané úlohy na s. 10-14; kromě práce se SSČ by studenti mohli nahlédnout i do slovníků etymologických
Student si osvojí pojem komunikace a její základní složky; pochopí, jak komunikace funguje.	Základy teorie jazykové komunikace Komunikace v životě člověka a společnosti	1	Domácí cvičení: cv. 4 + 5, s. 18 podle výběru žáka
Student rozliší fakta od postojů a komentářů, identifikuje jazykové prostředky masmediální manipulace, získá základy obrany proti ní.	Manipulace v masových médiích (bude prohloubeno ve 2. ročníku)	1	Dialog a výklad na základě konkrétního jazykového materiálu (noviny, časopisy, video, internet); s. 17, výklad + cvičení 1, s. 72, cv. 4
Student pozná činitele komunikačního procesu, jeho typy a funkce.	Druhy komunikace	1	Domácí cvičení: cv. 1, s. 20
Student pochopí vztah mezi jazykovou správností a jazykovou kulturou.	Jazyková kultura Jazyková kultura a institucionální péče o ni	1	Domácí cvičení: cv. 1 + 2, s. 32-33 podle výběru žáka. (Cvičení č. 3 na s. 24; pro zájemce cv. 1 + 2, s. 26: informace z jazykové poradny, na internetu, telefonicky v ÚJČ AV ČR a v časopise ČJL)

<p>Student si zopakuje a prohloubí poznatky a dovednosti z oblasti spisovné výslovnosti a slovního přízvuku.</p>	<p>Zvuková stránka jazyka Zvuková stránka slova: spisovná výslovnost a přízvuk</p>	<p>2</p>	<p>Domácí cvičení: přepis výslovnosti ve cvičení na s. 28, procvičování spisovné výslovnosti a slovního přízvuku, cvičení na s. 29-30; ve škole polopřipravená nebo nepřipravená mluvní cvičení se zvýšeným zřetelem ke spisovné výslovnosti (témata si volí studenti sami podle svého zájmu)</p>
<p>Student dokáže využít obecněhopoučení při praktickém užívání většného přízvuku a důrazu.</p>	<p>Zvuková stránka věty a projevu</p>	<p>2</p>	<p>Každý student si vybere po jednom cvičení ze s. 33-35, to si důkladně připraví a přednese. Domácí cvičení: ve cvič. Na s. 33 – označit pauzy – označit zdůraznění podtržením, pokračují polopřipravená anebo nepřipravená mluvní cvičení</p>
<p>Student si osvojí druhy pravopisu a pracuje s PČP školního i akademického vydání</p>	<p>Grafická stránka jazyka Pravidla českého pravopisu</p>	<p>2</p>	<p>Praktická cvičení s příručkami, PČP; domácí cvičení: esej na téma úloh ze s. 38, témata úloh budou využita také ke konfrontačním úvahovým cvičením – rozvoj formulačních a argumentačních dovedností</p>
<p>Student se zdokonaluje v pravopisu, zvláště syntaktickém. Předpokládá se, že více času věnuje zvládnutí interpunkce, již si nemohl osvojit dokonale na ZŠ</p>	<p>Opakování a procvičování pravopisu</p>	<p>2</p>	<p>Na každý pravopisný jev učitel zaměří 1-2 cvičení, v případě problému zařadí opakování. Mluvní cvičení využívající metody vrstevnického vyučování (objasnění vybraných pravopisných jevů), jedno kratší klasifikační cvičení na pravopis. Domácí cvičení: na každý jev 1 cvičení, na interpunkci více</p>

<p>Student si ujasní vztah pojmenování a slova, osvojí si pojmy týkající se slovní zásoby, jejího členění a obohacování. Důležité je, aby pochopil a poznal vztahy mezi slovy.</p>	<p>Pojmenování a slovo</p>	<p>2</p>	<p>Domácí cvičení: z každé kapitoly A, B, C na s. 65-77 po 2 cvičeních, seznámení se slovníky – popis slovníkového hesla rozličných typů slovníků (skupinová práce); cvičení z kapitoly <i>Obohacování slovní zásoby</i> vypracovávat pomocí slovníků (prohlubováno v kapitole 6)</p>
<p>Student si v praktických cvičeních obohacuje slovní zásobu, prohlubuje si zvláště chápání významu slov, především frekventovaných slov přejatých, v první řadě z oblasti běžného sdělování a sdělování odborného v profesní sféře, k níž patří typ příslušné SŠ</p>		<p>4</p>	<p>Dlouhodobá práce: příprava projektu, viz cvičení 9, s. 76-77, nepřipravená anebo polopřipravená mluvní cvičení se zvýšeným zřetelem k volbě jazykových prostředků</p>
<p>SLOH A KOMUNIKACE</p>			
<p>Student si zopakuje, popř. dodatečně osvojí základní poznatky a pojmy ze stylistiky.</p>	<p>O slohu jazykových projevů</p>	<p>1</p>	<p>Např. podle <i>Základní mluvnice českého jazyka</i> prohloubit a obohatit stylistické znalosti deduktivní metodou (i pomocí úkolů za výklady); domácí cvičení: cvič. 1 + 2, s. 83 (podle výběru žáka); s. 84, cvič. 2 využít autoevaluačně ve vztahu k mluvnímu projevu studentů</p>
<p>Po praktickém vypracování zprávy a oznámení student zaměří svou pozornost především na vypravování a zdokonaluje se v něm.</p>	<p>Slohové útvary Zpráva Oznámení – pozvánka Vypravování v umělecké literatuře</p>	<p>2</p>	<p>Praktická cvičení (lze užít metodu vstřícného učení); mluvní cvičení podle cvič. 2 na s. 87 domácí cvičení: vstřícné učení kap. 5.2.1 a 5.2.2, cvič. na s. 88 podle individuálního výběru žáka, aplikace cvičení 2 a), b) na s. 86 – vytvoření oznámení nebo pozvánky z oblasti zájmu studentů (amatérská umělecká činnost, sport ...) v počítačovém programu podle volby a možností studenta</p>

<p>Student se zaměří na popis a výklad; umí popisovat různé předměty a jemu blízké prostředí. Dovede zpracovat jednoduchý výklad z okruhu svého zájmu, pracuje s osnovou a výtahem.</p>	<p>Popis Výklad</p>	<p>2</p>	<p>Postup deduktivní, metoda vstřícného učení; praktická cvičení v příslušných kapitolách, domácí cvičení: zpracování osnovy a výtahu z kapitoly 1.2</p>
<p>Student prokáže schopnost užít nabytých poznatků.</p>	<p>Kontrolní slohová práce s opravou</p>	<p>2</p>	<p>Praktická ověření stavu komunikačních a slohových kompetencí</p>
<p>Cílem je, aby student zkulturnil svou běžnou komunikaci a naučil se kultivovaně konverzovat (což je hlavním komunikačním a slohovým úkolem v 1. ročníku). Trénink aktivního naslouchání. Student dokáže předvést komunikační události, dramatizovat a vyprávět příhody (včetně anekdotických) a hádanky.</p>	<p>Běžná komunikace Konverzace</p>	<p>2</p>	<p>Základní metodou je dialog učitel – student i student – učitel vycházející z úkolů v učebnici. Praktické procvičování hlavních komunikačních technik aktivního naslouchání. Domácí cvičení: vymyšlení vlastních příběhů, popř. anekdot a hádanek</p>
<p>Student se zdokonaluje ve schopnosti zajímavě a poutavě vypravovat za použití adekvátních jazykových i parajazykových a mimojazykových prostředků a vypravované prožívat.</p>	<p>Vypravování v běžné komunikaci Základní znaky vypravování</p>	<p>2</p>	<p>Domácí cvičení: čtení ukázek (podle vlastní volby) a příprava na jejich interpretaci, ve škole přednes a interpretace, nepřipravené vypravování</p>
<p>Student si uvědomuje, že působivost vypravování je závislá na umění vhodně užívat prostředků lexikálních a gramatických (zvláště syntaktických).</p>	<p>Jazyk vypravování</p>	<p>1</p>	<p>Četba ukázek s přípravou na jejich jazykovou a slohovou analýzu</p>
<p>Student pozná a pochopí podstatu složitějších forem vypravování</p>	<p>Výstavba a jazyk vypravování v umělecké literatuře</p>	<p>2</p>	<p>Samostatné vypravování podle námětů v učebnici na s. 113-114 (individuální + skupinový výběr témat vypravování); metoda vstřícného učení: vyhledání studentům blízkých uměleckých vypravování</p>
<p>Student se učí vnímat prožitý přednes a působivost uměleckého vypravování. Student se učí prožívat přednes a vnímat působivost uměleckého vypravování.</p>		<p>2</p>	<p>Domácí kontrolní slohová práce: zpracovat vybrané téma (z okruhu vypravování) jako slohovou práci</p>

Student obrací pozornost k neslovním způsobům vyjadřování, uvědomuje si jejich významnou roli. Sleduje způsoby takového vyjadřování a jejich efekt a využívá adekvátních prostředků paralingválních a neverbálních ve vlastní komunikaci.	Paralingvální a neverbální vyjadřování	3	Praktická cvičení v hodině: dešifrace obsahu sdělení v závislosti na mimojazykových aspektech, práce s videokamerou a videem, připravit si cvič. na s. 122-123, cvič. 2: indiv. podle výběru studentů, cvič. 3: skupinové cvič. 1 + 4 frontální metodou, cvič. 5: indiv. metodou
Student se zdoonaluje v korespondenci soukromé, odborné (z oblasti své příští profese) i úřední, poznává druhy a struktury dopisů, cvičí se v jejich tvorbě. Motivační dopis při žádosti o zaměstnání.	Psaní dopisů	2	Vstřícné učení: druhy a třídění dopisů, jejich struktura; praktická cvičení v korespondenci (téma a adresát podle výběru studenta)
Student se zaměřuje na zdvořilost a způsob jejího přiměřeného vyjadřování v dopisech.		1	
Student prokáže schopnost užít nabytých kompetencí.	Kontrolní slohová práce s opravou	2	Praktické ověření: psaní dopisů
Student díky informačnímu i pragmatickému charakteru učiva nalézá odpovědi na jazykové a slohové otázky a hledá pomoc při řešení komunikačních problémů.	Zdroje poučení o jazyce	2	Návštěva vědecké knihovny, vyhledávání odborné literatury v elektronických katalozích knihoven, orientace ve slovnících i jiných příručkách, hledání v ČNK, práce s internetem, četba vhodné knihy popularizující jazyk nebo jazykovědu, s. 137 - prezentace obsahu knihy formou připraveného mluvního cvičení
Student si systemizoval a prohloubil své poznatky z oblasti probraných témat a získané vědomosti dovede prakticky používat ve vlastní komunikaci.			Domácí cvičení samostatná podle potřeb třídy a jednotlivých žáků
	Opakování a procvičování učiva	3	Testy, písemné práce, ústní projevy apod., domácí kontrolní slohová práce – volné téma i způsob zpracování: s využitím motivu z jazykového učiva 1. ročníku (např. z návštěvy knihovny, jazykové poradny, praktické problémy jazykové a komunikační)

Student obrací pozornost k neslovním způsobům vyjadřování, uvědomuje si jejich významnou roli. Sleduje způsoby takového vyjadřování a jejich efekt a využívá adekvátních prostředků paralingválních a neverbálních ve vlastní komunikaci.	Paralingvální a neverbální vyjadřování	3	Praktická cvičení v hodině: dešifrace obsahu sdělení v závislosti na mimojazykových aspektech, práce s videokamerou a videem, připravit si cvič. na s. 122-123, cvič. 2: indiv. podle výběru studentů, cvič. 3: skupinové cvič. 1 + 4 frontální metodou, cvič. 5: indiv. metodou
Student se zdoonaluje v korespondenci soukromé, odborné (z oblasti své příští profese) i úřední, poznává druhy a struktury dopisů, cvičí se v jejich tvorbě. Motivační dopis při žádosti o zaměstnání.	Psaní dopisů	2	Vstřícné učení: druhy a třídění dopisů, jejich struktura; praktická cvičení v korespondenci (téma a adresát podle výběru studenta)
Student se zaměřuje na zdvořilost a způsob jejího přiměřeného vyjadřování v dopisech.		1	
Student prokáže schopnost užít nabytých kompetencí.	Kontrolní slohová práce s opravou	2	Praktické ověření: psaní dopisů
Student díky informačnímu i pragmatickému charakteru učiva nalézá odpovědi na jazykové a slohové otázky a hledá pomoc při řešení komunikačních problémů.	Zdroje poučení o jazyce	2	Návštěva vědecké knihovny, vyhledávání odborné literatury v elektronických katalozích knihoven, orientace ve slovnících i jiných příručkách, hledání v ČNK, práce s internetem, četba vhodné knihy popularizující jazyk nebo jazykovědu, s. 137 - prezentace obsahu knihy formou připraveného mluvního cvičení
Student si systemizoval a prohloubil své poznatky z oblasti probraných témat a získané vědomosti dovede prakticky používat ve vlastní komunikaci.			Domácí cvičení samostatná podle potřeb třídy a jednotlivých žáků
	Opakování a procvičování učiva	3	Testy, písemné práce, ústní projevy apod., domácí kontrolní slohová práce – volné téma i způsob zpracování: s využitím motivu z jazykového učiva 1. ročníku (např. z návštěvy knihovny, jazykové poradny, praktické problémy jazykové a komunikační)

Český jazyk – rozpis učiva pro 2. ročník

ZPRACOVANÝ NA ZÁKLADĚ UČEBNICE M. ČECHOVÉ A KOL.

ČESKÝ JAZYK PRO SOŠ A METODICKÉ PŘÍRUČKY

Návrh vychází s předpokladu 34 vyučovacích hodin věnovaných jazyku ročně, tj. jedné týdenní vyučovací hodiny (při období školního vyučování trvajícím 40 týdnů v jednom školním roce)

Výstupy/cíl	Učivo	Počet hodin	Prostředky
JAZYK A KOMUNIKACE			
Autoevaluace – student si ověří stav znalostí učiva 1. ročníku. Zároveň si oživí pravopisné znalosti a dovednosti.	Úvodní opakování Procvičování pravopisu I	2	Prověřování znalostí z 1. ročníku: diktát a vstupní klasifikační test podle učebnice s. 9-23. Pravopis: úvodní opakování, cvičení 1 s. 129-130. Vhodné je využití metody komentovaného čtení. Neprobrané věty jako domácí úkol (výběr). Cv. na s. 146
Utvrzení zásad spisovné výslovnosti, vhodného užívání prozodických a nonverbálních prostředků. Student navrhne a společně s vyučujícím naplánuje individuální plán k odstranění svých případných nedostatků.	Opakování – shrnutí Procvičování mluveného projevu I	1	Společná oprava diktátu a klasifikačního testu, identifikace učiva, které činí jednotlivým studentům obtížné. Vhodné je využití vyučovací metody vrstevnického vyučování, kterou (zde a všude dále) zároveň procvičujeme mluvený projev a prezentační dovednosti. Stanovení individuálního studijního plánu pro problematické studenty
Student si zopakuje základní pojmy týkající se stavby slova. Pochopí principy slovtvorné a morfematické analýzy. Prohlubování dovednosti získané v 1. ročníku: zpracování výtahů (výpisků, konspektů) z odborného textu.	Pojmenování nových skutečností a) Slovtvorné vztahy mezi slovy, stavba slova b) Tvoření slov I Odvozování příponami (podstatná jména - úvod)	1	Ad a) Dialog se studenty doprovázený výkladem, cvičení na s. 25. Ad b) Výklad ilustrovaný příklady z učebnice. Otázky na s. 29, 30, 31, 32 podle výběru vyučujícího metodou řízeného dialogu. Domácí úkol: zpracování konspektu výkladu v učebnici (s. 28-33)

Student pochopí hlavní principy obohacování slovní zásoby a osvojí si pravidla slovotvorné utvářenosti. Umí vytvořit systémovým způsobem odvozeniny. Osvojí si ustálená pojmenování, a to i souslovná, z oboru studia.	Tvoření slov II Odvozování příponami (podstatná jména – pokračování, přídavná jména, slovesa)	1	Zopakování vyložené problematiky podle konspektu: metoda vrstevnického učení. Cvičení 2 na s. 28 a 1 a 2 na s. 33. Výklad přídavných jmen a sloves ilustrovaný příklady z učebnice. Otázky na s. 29, 30, 31, 32 podle výběru vyučujícího metodou řízeného dialogu. Domácí úkol: cvičení 2 na s. 36
– ” –	Tvoření slov III Odvozování příponami - doplnění Odvozování předponami	1	Opakování a doplnění učiva z minulé hodiny, cvičení 3 na s. 36. Dialogický výklad předponového a smíšeného odvozování, cvičení 1 na s. 38
– ” – Student dovede nabyté vědomosti aplikovat v praxi.	Tvoření slov IV Tvoření slov skládáním Zkratky a značky, sousloví Praktická aplikace nabytých vědomostí	1	Dialogický výklad podle učebnice s. 39-40, 42-46. Cv. 1. b) na s. 40 jako diktát. Některé zkratky a některá zkratková slova podle diktátu (podle výběru vyučujícího)
Upevnění a prohloubení nabytých vědomostí. Zdokonalování kultivovaného mluveného projevu.	Opakování tematického celku Procvičování pravopisu II Shoda přísudku s podmětem Psaní předpon s- (se-), z- (ze-) Procvičování mluveného projevu II	1	Opakování probraného tematického celku podle potřeb třídy a výběru vyučujícího. Připravené klasifikační mluvní cvičení – studenti si připraví některou pasáž probraného učiva a přednesou ji z paměti formou výkladu. Klasifikační pravopisné cvičení podle výběru vyučujícího - cvičení 1, s. 129-130; školní práce – cvičení na s. 131, 132 (výběr)
SLOH A KOMUNIKACE			
Student pozná a pochopí charakteristické znaky popisu, je schopen vztvářet souvislé delší texty popisného charakteru. Zvláště se soustředí na jeho výstavbu. Prakticky využije nabyté dovednosti při tvorbě běžně mluvených komunikátů. Rozvíjí schopnost výstižně popsat danou věc, kultivovaně obhajovat své postoje a rozvíjí si diskusní dovednosti, schopnost účinně a přesvědčivě argumentovat, ale i přijímat odlišný názor.	Slohový postup popisný v různých komunikačních sférách a situacích Popis subjektivní, statický a dynamický; výstavba popisu Procvičování mluveného projevu III	1	Výklad pomocí práce s texty na s. 150-151, 154-155 podle výběru učitele. Školní práce: Cv. 3 a), b) na s. 161-162. Cv. 1, 2, 3 na s. 164 využijeme jako dialogické konfrontační mluvní cvičení. Domácí úkol: Cv. 4 a), b) a 5 na s. 162

<p>Student si osvojí zákonitosti odborného popisu jako slohového postupu, který ve své budoucí praxi uplatní nejvíce. Získá praktické dovednosti v psaném i mluveném projevu. Umí srozumitelně a výstižně vysvětlit složitější jev ze své odbornosti.</p>	<p>Odborný popis Popis pracovního postupu Pracovní návody, technické a jiné zprávy</p>	<p>2</p>	<p>Výklad na pozadí ukázek v učebnici. Školní práce: zejména ta cvičení, která jsou prakticky upotřebitelná v běžném životě absolventů dané SŠ, podle výběru vyučujícího: cv. 3 a), b) na s. 167, které vyučující přizpůsobí odborné profilaci studentů, výklad a úkol na s. 169, výklad a cvičení na s. 170-171, cvičení 1 a 2 s. 173 a náměty k samostatné práci na s. 175, cv. 1, 2, 3. všechna témata lze využít také k procvičení nepřipraveného mluveného projevu. Domácí úkol: popis pracovního postupu editace v jazyce html – popis tvorby vlastní webové stránky, popř. jiné téma podle studovaného oboru či zájmu studentů</p>
<p>Student prokáže schopnost užít nabytých poznatků a komunikačních dovedností ve svém projevu.</p>	<p>Kontrolní slohová práce s opravou Procvičování mluveného projevu IV</p>	<p>2</p>	<p>Praktická ověření stavu komunikačních a slohových kompetencí. Prověření domácího úkolu formou klasifikovaného mluvního cvičení</p>
<p>JAZYK A KOMUNIKACE</p>			
<p>Student si zopakuje učivo o slovních druzích a mluvnických kategoriích; navazuje přitom na znalosti získané na základní škole a procvičované v 1. ročníku. Pro studenta je důležité, aby se orientoval základním pojmosloví a bezpečně rozpoznával slovní druhy, příp. určoval mluvnické kategorie. Z náročnějšího učiva pochopí vztah mezi syntaktickými funkcemi pádů a jejich věcnými významy.</p>	<p>Tvarosloví I Slovní druhy Mluvnické kategorie jmen Rod, životnost a neživotnost, číslo, pád</p>	<p>1</p>	<p>Dialogický výklad s využitím učebnice s. 54-65. Školní práce: cv. 2 a 5 na s. 64 a 65 – určete u všech slov slovní druhy a pokud je to možné, i jejich mluvnické kategorie. Domácí úkol: cv. 1 a), b) s. 64 a 4 a), b) s.</p>
<p>Student získá základní orientaci v daném pojmosloví. Ovládá tvary sloves včetně podmíňovacího způsobu a umí je vhodně užívat.</p>	<p>Tvarosloví II Mluvnické kategorie sloves Osoba, číslo, způsob, čas, rod, vid</p>	<p>1</p>	<p>Motivační využití textu a otázek na s. 66 (3.2.2.1.). Induktivně-deduktivní vyvození charakteristiky mluvnických kategorií sloves pomocí otázek na s. 67. Praktický výklad na pozadí cv. 1 na s. 79, cv. 3 a 4 na s. 80, cv. 7 a), b) s. 81. Domácí úkol: na s. 81 cv. 8 a), b)</p>

<p>Student si uvědomí fakt, že mnohá podstatná jména se odchyľují v některých tvarech od svých vzorů. Prakticky si osvojí tvarovou i pravopisnou podobu frekventovaných obtížnějších tvarů jmen.</p> <p>Navyká si pravidelně pracovat se slovníkovými příručkami (SSČ, PČP).</p> <p>Píše bezchybně podstatná jména a ovládá jejich složitější tvary týkající se studovaného oboru.</p>	<p>Tvarosloví III Tvary podstatných jmen</p>	1	<p>Opakování: s. 82, cv. 1 a), b). Za pomoci SSČ nebo PČP plní studenti úkoly na s. 83-88. Pozornost se věnuje skloňování jmen ruce, nohy, oko, ucho, kolena, ramena, prsa, jménům cizího původu: vyučující volí příklady podle odborného zaměření studentů. Domácí úkol: za pomoci SSČ nebo PČP vypracovat cvičení 1 a), b), c) na s. 88-89</p>
<p>Student dokáže aplikovat nabyté tvaroslovné poznatky ve svém projevu a pozná odchylky v mluveném i psaném projevu jiných.</p>	<p>Tvarosloví IV Opakování dosavadního učiva Procvičování pravopisu III</p>	2	<p>Doplňení učiva podle potřeb třídy. Kontrolní diktát: věty ze cv. 2 na s. 89 a), b), c), d) podle výběru vyučujícího</p>
JAZYK A KOMUNIKACE			
<p>Student si zopakuje charakteristiku daných slovních druhů. Utvrdí se v pravopisu tvarů přídavných jmen, zájmen a číslovek.</p>	<p>Tvarosloví V Druhy a tvary přídavných jmen, zájmen a číslovek</p>	1	<p>Všichni studenti předem vypracují opakovací cvičení 1 a) na s. 98, 100 a 107. Prověření úkolu metodou vrstevnického vyučování. Školní práce: cvičení 1 b) na s. 98, 1 b) na s. 101 a 1 b) na s. 107. domácí úkol: s. 99 cv. 1 a), „cvičení“ na s. 101 a 109</p>
<p>Student si zopakuje kritéria pro rozdělení sloves do slovesných tříd a vzorů. Bezpečně identifikuje složitější případy psaní (např. zaznamenání změny kmenové souhlásky), umí se poučit v SSČ nebo PČP. Orientuje se alespoň pasivně v problematice přechodníků.</p>	<p>Tvarosloví VI Tvary sloves</p>	1	<p>Školní práce: cv. Na s. 112, cv. 1 na s. 113, 114 (výběr), cv. 2 a 3 na s. 117, cv. 1 na s. 118 (výběr). Domácí úkol: neprobrané věty z daných cvičení</p>
<p>Student si zopakuje v Základní mluvnici češtiny učivo o neohebných slovních druzích, bezpečně je identifikuje v textu a vhodně je využívá ve svém projevu.</p>	<p>Tvarosloví VII Slova neohebná</p>	1	<p>Všichni studenti předem vypracují opakování podle cvičení 1 a) na s. 121,122,123, 124 a 125. Prověření úkolu metodou vrstevnického vyučování. Školní práce: cv. 1 b) na s. 122 a 124 (výběr) a 124, 125. Domácí úkol: neprobrané věty z daných cvičení</p>
<p>Student si utvrdil, systemizoval a prohloubil poznatky z českého tvarosloví. Získané poznatky dovede aplikovat v praxi, identifikuje případy, kdy je vhodné pracovat se slovníky.</p>	<p>Tvarosloví VIII Opakování a doplňování učiva</p>	2	<p>Opakování dosavadního učiva, doplňení učiva podle potřeb třídy, využití zbylých cvičení v učebnici. Klasifikační cvičení: cv. 4 na s. 125 (studenti provedou kompletní slovnědruhový rozbor u všech slov)</p>

<p>Student si zopakuje a procvičí pravopis příslovecných spřežek a složených přídavných jmen, uvědomí si rozdíl mezi užitím spojovníku a pomlčky (důležité pro tvorbu odborného projevu). Identifikuje případy, kdy je vhodné obrátit se na Jazykovou poradnu ÚJČ AV ČR, pracuje se slovníky. Dále rozvíjí svůj mluvený projev.</p>	<p>Procvičování pravopisu IV Hranice slov, spojovník Procvičování mluveného projevu</p>	<p>1</p>	<p>Školní práce s podporou vyučujícího“ cv 1 a 2 na s. 135, cv. 3 na s. 136 (výběr). Domácí úkol: neprobrané věty z daných cvičení. U nejasných případů studenti vyhledají odpověď ve slovníku anebo se obrátí na Jazykovou poradnu. Mluvený projev: konfrontační diskusní cvičení na téma úloh 1 a 2 na s. 146 (náměty možno rozšířit: potřebujeme bezchybně ovládat pravopis?)</p>
<p>SLOH A KOMUNIKACE</p>			
<p>Student si osvojí náležitosti běžně užívaných administrativních útvarů. Dokáže je charakterizovat.</p>	<p>Funkční styl administrativní Rysy administrativních písemností Druhy administrativních písemností: žádost, plná moc, životopis</p>	<p>1</p>	<p>Žádost – cv. Na s. 182, tematicky žádost může vycházet z oboru blízkého profesnímu nebo zájmovému zaměření studenta. Motivační dopis a životopis jako písemnosti stěžejní pro úspěšný kariérní růst – cv. 1 a), s. 184. Domácí úkol: cv. 1 b), s. 184, doplnění životopisu motivačním dopisem</p>
<p>Student prokáže schopnost užít nabytých kompetencí. Vyjadřuje se výstižně a pravopisně korektně. Volí účelné jazykové prostředky (svých cílů dosahuje slušně a zdvořile). Nácvik volby adekvátní komunikační strategie.</p>	<p>Kontrolní slohové cvičení s opravou. Procvičování mluveného projevu VI</p>	<p>2</p>	<p>Praktické ověření získaných znalostí: psaní žádostí, plných mocí, životopisů s přihlédnutím k profesní perspektivě studentů. Dramatizace přijímacího pohovoru. Analýza obou komunikátů – splnily by při ucházení se o místo svůj účel, zaujaly by? Proč?</p>
<p>Student si prohlubuje pravopisné dovednosti pracuje s Pravidly českého pravopisu.</p>	<p>Procvičování pravopisu V Střídání krátkých a dlouhých samohlásek, psaní velkých písmen Jazyk a styl žurnalistiky - úvod</p>	<p>1</p>	<p>Pravopis: cv. 1 na s. 138, otázky na s. 138-139. Domácí úkol: cv. 2 na s. 138, cv. 1 na s. 140. Řízená diskuse o úloze médií v dnešní společnosti, jejich přínos i nebezpečí manipulace adresáty. V této i dalších hodinách jsou jednotlivé zpravodajské a publicistické útvary probírány při praktických ukázkách i v hodinách literatury</p>

<p>Student se seznámí s hlavními zpravodajskými a publicistickými útvary. Identifikuje jazykové prostředky typické pro reklamu. Oceňuje její přínos, ale pěstuje si i obranu proti masmediální manipulaci.</p>	<p>Jazyk a styl žurnalistiky - charakteristika</p>	<p>1</p>	<p>Charakteristika jednotlivých zpravodajských a publicistických útvarů podle učebnice s. 187 – 196. Jazyková a slohová analýza reportáže a recenze. Reklama – řízená diskuse, cv. Na s. 197. Domácí úkol: vyhledání a přečtení zajímavé reportáže a recenze podle zájmu studenta, jejich jazyková a slohová analýza. Srovnání dvou článků obsahově a tematicky si blízkých podle výběru studenta</p>
<p>Prohloubení učiva 1. ročníku: Student rozliší fakta od postojů a komentářů, identifikuje jazykové prostředky masmediální manipulace, uvědomuje si nutnost obrany proti ní. Kriticky čte i naslouchá, učí se hodnotit předkládaný text.</p>	<p>Zpravodajské a publicistické útvary I Identifikace faktické a názorové složky textu Aktivní naslouchání</p>	<p>1</p>	<p>Praktická cvičení v hodině: posuzování věrohodnosti obsahu sdělení v závislosti na mimojazykových aspektech, práce s videem, analýza jazykových prostředků a porovnání téhož tématu v pojetí bulvárního a nebulvárního média (cv. s. 189). Cv. na s. 188. Domácí úkol: příprava na kontrolní slohovou práci: shromažďování materiálu pro reportáž nebo recenzi, jejich konspekt; cv. 2 na s. 192</p>
<p>Student dokáže přiměřeně svým zkušenostem stylizovat text recenze či reportáže.</p>	<p>Zpravodajské a publicistické útvary II</p>	<p>1</p>	<p>Školní práce: práce s konspekty recenzí a reportáží</p>
<p>Student prokáže schopnost užít nabytých poznatků a komunikačních dovedností.</p>	<p>Kontrolní slohová práce s opravou: reportáž nebo recenze Procvičování mluveného projevu VII</p>	<p>2</p>	<p>Praktická ověření stavu komunikačních a slohových kompetencí. Konfrontační mluvní cvičení: s. 187, cv. 2, s. 200, cv. 1</p>
<p>Student si systemizoval a prohloubil své poznatky z oblasti probraných témat a získané vědomosti prakticky dovede používat ve vlastní komunikaci. Student dokáže s pomocí vyučujícího hodnotit svoji práci v průběhu celého školního roku a to, zda a jak splnil požadavky, které si uložil na počátku.</p>	<p>Opakování a shrnutí učiva hodnocení splnění cílů, které si jednotliví studenti dali na počátku školního roku</p>	<p>1</p>	<p>Školní klasifikační cvičení - prověření nabytých vědomostí. Domácí cvičení: samostatná podle potřeb třídy a jednotlivých studentů; písemnou formou zpracované sebeevaluační hodnocení</p>

VARIANTY – MOŽNÉ OBMĚNY PRÁCE

- Výběrově se soustředit na poznání hlavních principů české slovo tvorby a aktuální otázky (např. přechylování, vytváření iniciálových zkratk).
- Umět hledat poučení o tvarech v jazykových příručkách.
- U slovesného rodu pozorovat rozdílnost jeho užití v běžném vyjadřování a ve sféře odborné a administrativní.
- Nezapomenout ani na přechodníky (důležité např. při práci s uměleckým textem).
- Sledovat vliv produktivních typů na typy neživé, vznikají dvojtvary s rozdíly ve slohovém zabarvení.

Český jazyk – rozpis učiva pro 3. ročník
 ZPRACOVANÝ NA ZÁKLADĚ UČEBNICE M. ČECHOVÉ A KOL.
 ČESKÝ JAZYK PRO SOŠ A METODICKÉ PŘÍRUČKY

Návrh vychází z předpokladu 34 vyučovacích hodin věnovaných jazyku ročně, tj. jedné týdenní vyučovací hodiny (při období školního vyučování trvajícím 40 týdnů v jednom školním roce)

Výstupy/cíl	Učivo	Počet hodin	Prostředky
JAZYK A KOMUNIKACE			
Studenti si ověří své znalosti učiva probraného ve 2. ročníku, eventuálně si je doplní a prohloubí.	Úvodní opakování Učivo 2. ročníku případně nové vysvětlení nepochopených jevů	2	Zopakování si dříve nabytých poznatků Využití vstupního testu z učebnice pro 3. ročník SOŠ (úkol vybere vyučující podle znalosti konkrétních studentů a situace ve třídě) Diktát (zejména na jevy probrané ve 2. ročníku)
Student se seznámí s historií vzniku a vývoje osobnostních jmen, dostane se mu poučení o využití speciálních pomůcek pro vysvětlení nebo výběr osobních jmen. Bude mít k dispozici základní informace o matričních předpisech (např. při změně příjmení, volbě rodného jména pro dítě, popř. o podobě a užívání osobního jména cizího původu).	Pojmenování a slovo Vlastní jména v komunikaci Osobní jména	1	V rozhovoru učitele s žáky lze probrat zkušenosti s používáním osobních jmen v každodenním životě (aktuální bývají problémy spojené s přechylováním) Návštěva knihovny Využití dostupných příruček, např. D. Moldanová – <i>Naše příjmení</i> M. Knappová – <i>Jak se bude jmenovat?</i> F. Kopečný – <i>Průvodce našimi jmény</i> (Hledání informací a jejich zpracování může být námětem samostatné práce žáků, zpravidla domácí)
Student by měl mít spolehlivé znalosti o pravopisné a tvaroslovné podobě probíraných pojmenování; měl by umět posoudit vhodnost či nevhodnost jmen podniků a výrobků, pseudonymů (zejména u umělců) atd. V(V úvahu připadá i zřetel psychologický).	Zeměpisná jména Jména podniků a výrobků	2	Využití příruček, např.: I. Lutterer, M. Maltán, R. Šrámek – <i>Zeměpisná jména Československa</i> I. Lutterer, L. Kropáček, V. Huňáček – <i>Původ zeměpisných jmen</i> A. Polívková – <i>Naše místní jména</i>

<p>Student si uvědomí význam ustálených spojení slov pro větší názornost nebo oživenívyjadřování a současně i možnost vzniku nedorozumění při jejich nepohopení. (Pozor např. na přeložitelnost frazémů do cizích jazyků nebo cizích do češtiny!)</p>	<p>Frazeologie</p>	<p>1</p>	<p>Využití <i>Slovníku české frazeologie a idiomatiky</i> Využití cvičení nabízených učebnicí pro 3. ročník (podle výběru vyučujícího nebo zájmu žáků) Možnost zpracování domácího referátu na související témata Diktát (zaměřený také na psaní velkých písmen)</p>
<p>Na základě opakování poznatků o skladbě ze ZŠ i předchozích ročníků SŠ si student uvědomí různé možné podoby výpovědi.</p>	<p>Výpověď a věta Věty dvojčlenné a jednočlenné, souvětí, větné ekvivalenty</p>	<p>1</p>	<p>Všestranný jazykový rozbor textu (jako prostředek pro zopakování dosavadních poznatků o skladbě i tvarosloví)</p>
<p>Student si upevní algoritmus pro poznávání větných členů a vedlejších vět. Cílem však nejsou samoúčelné rozbory, ale využití těchto poznatků v praxi – zejména stylistické a pravopisné. Student si připomene různé možnosti vyjádření konatele děje nebo nositele děje či vlastnosti a různé druhy přísudku, aby jich dokázal v pravopisu shody přísudku s podmětem.</p>	<p>Základní větné členy a způsoby jejich vyjadřování Podmět a přísudek</p>	<p>1</p>	<p>Učitel využije vybraných cvičení z učebnice pro 3. ročník SOŠ (rozhodne se podle časových možností, eventuálně na základě problémů, které se při probírání učiva ze skladby vyskytnou). Některá cvičení může zadat i jako domácí úkol</p>
<p>Student by měl mít jistotu, že správně, srozumitelně a vhodně stylizuje výpověď v konkrétním projevu. Rozpozná např. falešné skladební dvojice, vhodnost či nevhodnost použití nepravé věty účelové, rozliší přívlástek volný a těsný (a s tím související interpunkci), shodný a neshodný (v souvislosti s pořádkem slov), postupně rozvíjející (pravopis, věcná správnost) atd. Dovede správně užít členů ve vztahu přívlástkovém.</p>	<p>Rozvíjející větné členy Několikanásobné větné členy a poměr mezi nimi Vztah přístavkový</p>	<p>3</p>	<p>Pro poznávání jednotlivých jevů průběžně využívat všestranných jazykových rozborů textu. Jazykové rozbory účelně spojovat s krátkými stylizačními cvičeními. Diktát (zaměřený také na problematiku interpunkce)</p>
<p>Student umí rozlišit možné využití zvláštností ve větném členění a naopak odchylky od pravidelné větné stavby představující neobratnosti a chyby a těm se vyhnout.</p>	<p>Zvláštnosti a nepravidelnosti větné stavby</p>	<p>2</p>	<p>Využití cvičení 1, s. 99 z učebnice pro 3. ročník. Motivačně vhodné je využití příkladů, které žáci získají z tisku a jiných písemných nebo mluvených projevů</p>

Student si uvědomí vliv členění výpovědi na východisko a jádro pro smysl sdělení; vliv mluvnických a rytmických činitelů na pořádek slov ve větě (v některých případech půjde o zopakování již dříve probíraných jevů).	Pořádek slov	1	Využití cvičení 1, s. 101 z učebnice pro 3. ročník
Student si zopakuje znalosti ze ZŠ a syntaktické učivo probírané v tomto ročníku. Měl by prokázat znalosti odpovídající dovednosti syntaktické, stylistické i pravopisné. (Celek vlastně bude shrnutím a doplněním poznatků ze skladby).	Stavba souvětí; souvětí složitě Tvoření větných výpovědí Členící znaménka a jejich užívání	2	Využití cvičení z učebnice pro 3. ročník, např.: cvičení 1, s. 102, cvičení 6, s. 123
Student prokáže schopnost užít nabytých poznatků /měl by prokázat schopnost využít pro sdělení obsahu optimálních formálních prostředků/.	Kontrolní slohová práce s opravou I	2 + 1	Jako témata lze využít náměty ze společenské nebo umělecké problematiky, (vhodnými slohovými útvary mohou být pokus o fejeton, kritika, úvaha, esej)
Student se seznámí s výstavbou a uspořádáním rozsáhlejšího souvislého textu na určité téma. Uvědomí si, kterých prostředků /např. grafických/ může využít /dokáže přitom použít i počítačové techniky/. Tento tematický celek bude základem přípravy na vypracování absolventské práce, která je součástí absolutoria na konzervatoři. (Je třeba připomenout velmi pečlivou korekturu celého textu).	Komunikát a text Tvorba komunikátu a stavba textu Návaznost textu Členění textu	3	Využití cvičení z učebnice pro 3. ročník podle výběru vyučujícího, např.: cvičení 1, s. 132 cvičení 1a), s. 136
SLOH A KOMUNIKACE			
Student si uvědomí /zopakuje/ základní znalosti o slohotvorných činitelích, o funkčních stylech a jejich specifitách. Připomene si význam a roli řečnických projevů, jak je zná z dějepisu (zejména počátky v antice) i ze současného	Veřejně mluvené projevy a jejich styl Rétorika Druhy řečnických projevů Druhy řečnických slohových útvarů	2	Možnost využití cvičení z učebnice pro 3. ročník, např.: cvičení na s. 147, 148, cvičení 1, s. 152 Velmi vhodné je využití praktických příkladů mluvených projevů z televizního či rozhlasového vysílání; pozornost věnovat vystupování politiků, umělců, moderátorů, pokusit se

<p>politického a společenského života. Měl by rozlišit druhy projevů podle jejich zaměření – funkce (informativnost, naučnost, přesvědčování), a tedy i větší či menší vhodnost zvolených prostředků</p>			o zhodnocení jejich výkonů (sestavit a odůvodnit např. žebříček úspěšnosti v jednotlivých oborech činnosti atd.)
<p>Student by si měl umět poradit s hledáním zdrojů, materiálu pro příslušný druh projevu, s jeho zhodnocením, výběrem a uspořádáním. Věnuje náležitou pozornost volbě vyjadřovacích prostředků (umí rozlišit prostředky spisovné a nespisovné). Významnou pozornost zaměřuje i na pravidla ortoepie. Student se soustřeďuje na užívání mimojazyčných prostředků (mimika, gestikulace), volbu vhodného oblečení, celkovou upravenost zevnějšku.</p>	<p>Příprava a realizace řečnického vystoupení (Téma, uspořádání, stylizace, přednes)</p>	2	<p>Vybraní studenti nebo dobrovolníci mohou připravit a přednést krátké projevy, které budou potom společně zhodnoceny podle stanovených kritérií. (Námětem mohou být např. zpracované maturitní otázky z ČJL i jiných předmětů, aktuální problémy školy atd.) Využití lze i nahrávek projevů veřejných činitelů, umělců atd., a to i historických; je možné provést srovnání projevů doby minulé se současnými z hlediska obsahu i formy</p>
<p>Studenti si zopakují charakteristické rysy odborného stylu, jeho specifičnosti. Studenti si uvědomí důležitost skutečnosti, komu je výklad určen (z toho vyplyne i druh výkladu). Dokáží zvolit vhodné prameny, obsah přehledně a logicky uspořádat, správně členit, užít grafických prostředků (viz celek <i>Komunikát a text</i>).</p>	<p>Funkční oblast odborná Výklad a slohový postup výkladový Druhy výkladu</p>	2	Možnost využití cvičení z učebnice pro 3. ročník na s. 193, eventuálně i textu učebnice některého profilujícího předmětu školy
(Viz kontrolní slohová práce I).	Kontrolní slohová práce s opravou II	2 + 1	Studenti vypracují výklad na téma související se studovaným oborem
<p>Student by měl dokázat posoudit předložené texty z hlediska obsahového, jazykového, stylistického i pravopisného – nalézt a opravit chyby a nedostatky, eventuálně navrhnout a odůvodnit vhodnější vyjádření.</p>	<p>Stylizační a textová cvičení z odborné oblasti</p>	2	<p>Využití cvičení z učebnice pro 3. ročník na s. 197 - 207 podle výběru vyučujícího, využít i úryvků z kontrolních slohových prací žáků, texty z odborných časopisů atd.</p>
<p>Student si opět uvědomí systém jazykového a slohového učiva. Dokáže do systému zařadit učivo probrané ve 3. ročníku SOŠ.</p>	<p>Opakování a procvičování učiva</p>	1	<p>Podle možnosti výstupní test sestavený vyučujícím a zaměřený na nejzávažnější (nebo specifické) problémy</p>

<p>politického a společenského života. Měl by rozlišit druhy projevů podle jejich zaměření – funkce (informativnost, naučnost, přesvědčování), a tedy i větší či menší vhodnost zvolených prostředků</p>			o zhodnocení jejich výkonů (sestavit a odůvodnit např. žebříček úspěšnosti v jednotlivých oborech činnosti atd.)
<p>Student by si měl umět poradit s hledáním zdrojů, materiálu pro příslušný druh projevu, s jeho zhodnocením, výběrem a uspořádáním. Věnuje náležitou pozornost volbě vyjadřovacích prostředků (umí rozlišit prostředky spisovné a nespisovné). Významnou pozornost zaměřuje i na pravidla ortoepie. Student se soustřeďuje na užívání mimojazyčných prostředků (mimika, gestikulace), volbu vhodného oblečení, celkovou upravenost zevnějšku.</p>	<p>Příprava a realizace řečnického vystoupení (Téma, uspořádání, stylizace, přednes)</p>	2	<p>Vybraní studenti nebo dobrovolníci mohou připravit a přednést krátké projevy, které budou potom společně zhodnoceny podle stanovených kritérií. (Námětem mohou být např. zpracované maturitní otázky z ČJL i jiných předmětů, aktuální problémy školy atd.) Využití lze i nahrávek projevů veřejných činitelů, umělců atd., a to i historických; je možné provést srovnání projevů doby minulé se současnými z hlediska obsahu i formy</p>
<p>Studenti si zopakují charakteristické rysy odborného stylu, jeho specifičnosti. Studenti si uvědomí důležitost skutečnosti, komu je výklad určen (z toho vyplyne i druh výkladu). Dokáží zvolit vhodné prameny, obsah přehledně a logicky uspořádat, správně členit, užít grafických prostředků (viz celek <i>Komunikát a text</i>).</p>	<p>Funkční oblast odborná Výklad a slohový postup výkladový Druhy výkladu</p>	2	Možnost využití cvičení z učebnice pro 3. ročník na s. 193, eventuálně i textu učebnice některého profilujícího předmětu školy
(Viz kontrolní slohová práce I).	Kontrolní slohová práce s opravou II	2 + 1	Studenti vypracují výklad na téma související se studovaným oborem
<p>Student by měl dokázat posoudit předložené texty z hlediska obsahového, jazykového, stylistického i pravopisného – nalézt a opravit chyby a nedostatky, eventuálně navrhnout a odůvodnit vhodnější vyjádření.</p>	<p>Stylizační a textová cvičení z odborné oblasti</p>	2	<p>Využití cvičení z učebnice pro 3. ročník na s. 197 - 207 podle výběru vyučujícího, využít i úryvků z kontrolních slohových prací žáků, texty z odborných časopisů atd.</p>
<p>Student si opět uvědomí systém jazykového a slohového učiva. Dokáže do systému zařadit učivo probrané ve 3. ročníku SOŠ.</p>	<p>Opakování a procvičování učiva</p>	1	<p>Podle možnosti výstupní test sestavený vyučujícím a zaměřený na nejzávažnější (nebo specifické) problémy</p>

Český jazyk – rozpis učiva pro 4. ročník
 ZPRACOVANÝ NA ZÁKLADĚ UČEBNICE M. ČECHOVÉ A KOL.
 ČESKÝ JAZYK PRO SOŠ A METODICKÉ PŘÍRUČKY

Návrh vychází z předpokladu 34 vyučovacích hodin věnovaných jazyku ročně, tj. jedné týdenní vyučovací hodiny (při období školního vyučování trvajícím 40 týdnů v jednom školní roce)

Výstupy/cíl	Učivo	Počet hodin	Prostředky
JAZYK A KOMUNIKACE			
Student se poučí o základní funkci antroponym, toponym i chrématonym, dokáže přemýšlet nad motivací jejich vzniku a je veden k úvaze o aspektech volby a užívání rodného jména i jeho variant.	Pojmenování a slovo Vlastní jména v komunikaci Osobní jména Příjmení	1	Cv. 1/27 Práce na projektu str. 28 – podle zájmu třídy
	Rodná jména Užívání rodných jmen a příjmení v běžné komunikaci Přezdívky Pseudonymy	2	Diskuse se studenty o roli rodných jmen úkol na s. 28 Poučení o vhodnosti volby rodných jmen s. 29 Práce s textem na s. 33-34 Práce na projektu s. 34 – podle zájmu třídy
	Zeměpisná jména Pomístní jména Místní jména	1	Cv. 1/37 Domácí cvičení: pokus o vysvětlení vzniku 5 zeměpisných jmen v místě bydliště + procvičení pravopisu velkých písmen u zeměpisných jmen Praktická kreativní cvičení – vytváření nových názvů ulic (podle námětu k diskusi s. 38)
	Jména podniků a výrobků	1	Diskuse se studenty podle úkolu s. 39 Domácí cvičení podle projektu na s. 40: např. shromažďování názvů podniků, např. lékáren apod. s následnou interpretací

<p>Student pochopí základní znaky frazémů, dovede frazémy vhodně užívat v řečové praxi a učí se tak obohacovat své vyjadřování.</p>	<p>Frazeologie a její užití Vlastnosti frazémů Změny v užívání frazémů</p>	<p>1</p>	<p>Výklad základních termínů, stručný zápis a práce s úkoly s. 41-42 Námět k diskusi: úkol s. 43</p>
	<p>Členění frazémů Vztahy mezi frazémy Kulturní (knižní) frazémy</p>	<p>2</p>	<p>Domácí cvičení: vstřícné učení (studijní čtení) Cvičení pro domácí i školní práci: s. 50, 7/51, 13, 15/53, 16, 17/54 Projekt (dotazník) použít pro samostatné domácí práce, popř. pro procvičování</p>
<p>Student si osvojí významy termínů komunikát, výpověď, věta, větný ekvivalent; zopakuje si základní poznatky o skladebních dvojicích, procvičí se v poznávání a určování druhů větných členů, vět, souvětí a jejich poměrů a učí se tak chápat vztahy mezi slovy a vhodně a náležitě tvořit větné typy.</p>	<p>Výpověď' a věta Věty dvojčlenné</p>	<p>1</p>	<p>Soustavná práce s učebnicí, výklad a úkoly s. 58, 60-61</p>
	<p>Základní větné členy a jejich vyjadřování Podmět Přísudek Shoda přísudku s podmětem</p>	<p>2</p>	<p>Samostatná práce Student si zopakuje a procvičí příslušné učivo v domácí přípravě – např. 2 cv., s. 63-64, 67-68, následuje kontrola, popř. další cvičení</p>
	<p>Rozvíjející větné členy a způsoby jejich vyjadřování Předmět Přísllovečné určení Přívlastek Doplňek</p>	<p>2</p>	<p>Školní práce s učebnicí – zopakování látky, procvičení daného větného členu s uvedením příkladu věty se zřetelem ke studijnímu oboru (viz úkoly k tématu) Domácí cvičení: ke každému jevu vypracovat zadané cvičení, např. 1/71, 1/73, 1/74, 2/77, 3/78, 3/80, 3/82, 3/83, 1,2/85, 1/87, 1/88, 1/89, následná kontrola a v případě potřeby další cvičení</p>

	Několikanásobné větné členy a významový poměr mezi nimi Vztah přístavkový Věty jednočlenné Větné ekvivalenty	1	Cv. 1, 2/91 Cv. 1/93 Domácí cvičení: 1, 2, 3/94, 1, 2/95 (výběr)
Student prokáže schopnost porozumět zákonitostem stavby českých vět a výpovědí, osvojit si jejich strukturu a tvořit náležité projevy.	Kontrolní test	1	Praktické ověření ovládnutí skladby mateřského jazyka
	Zvláštnosti ve větném členění Nepravidelnosti ve větné skladbě Pořádek slov	1	Znalosti tohoto učiva bude využito např. aktuálně v hodině opravy slohové práce s odkazem na žákovské nedostatky v pracích nebo ve fázi jazykové přípravy na slohovou práci Domácí cvičení: 1/99, 1/101
	Stavba souvětí Souvětí složité	1	Práce s učebnicí, využití úkolů s. 101, cv. 1/102 Domácí cvičení: výběr citátů podle zájmu žáka ve cv. 1/104, výběr příkladů cv. 3/105
	Tvoření větných výpovědí	1	Při seznamování s učivem využít úkolů s. 106, procvičení učiva ve cv. 2/109
Student se důkladně seznámí se základními pravidly kladení interpunkčních znamének, zdokonalí se zejména v psaní interpunkční čárky. Pochopí vliv čárky na celkový smysl výpovědi i její význam při zdůrazňování určité části sdělení.	Členicí znaménka a jejich užívání Čárka Čárka v souvětí Čárka ve větě jednoduché	2	Zopakování pravidel psaní členicích znamének v PČP Praktické procvičení pravopis. jevů ve cv. 3 (vždy část úseku), s. 120-122 Domácí příprava: souhrnná cvičení s. 123-126
Student prokáže schopnost správného užívání čárky v písemných projevech.	Kontrolní diktát	1	Praktické ověření pravopisného jevu

<p>Student se seznámí se stavbou jazykového projevu, pochopí strukturu textu, prakticky si procvičuje schopnost zpracovávat texty s návazností, s logickým řazením jednotlivých informací</p>	<p>Komunikát a text Tvorba komunikátu a stavba textu Návaznost textu</p>	<p>2</p>	<p>Seznamování s učivem, praktický nácvik textových kompetencí, práce s učebnicí a textem s. 128-129, cv. 1/130, 1/132</p> <p>Domácí cvičení: 2/133</p>
<p>Student si osvojí vhodné způsoby členění psaného textu a dokáže je uplatňovat při psaní např. slohové práce, při tvorbě textu na počítači apod.</p>	<p>Členění textu Horizontální členění Odstavce Vertikální členění Titulek (nadpis)</p>	<p>1</p>	<p>Cv. 1/136, 1,2/140. Domácí cvičení: napsat na počítači s vhodnou grafickou úpravou krátký text, popř. vytvořit vlastní graf, úpravu odborného textu (např. s tématem ze studijního oboru)</p> <p>Práce s novinovými titulky podle cv. 1/143</p>
<p>SLOH A KOMUNIKACE</p>			
<p>Student získá poznatky z rétoriky; zvláště pochopí její smysl, seznámí se s druhy i útvary řečnických projevů a naučí se vhodně připravovat a účinně prezentovat jazykové projevy pro různé příležitosti a s různými komunikačními cíli. Základním cílem je naučit žáky přiměřeně a kultivovaně se vyjadřovat</p>	<p>Veřejné mluvené projevy a jejich styl Rétorika</p>	<p>1</p>	<p>Práce s učebnicí: cv. na s. 147 – příprava na krátké řečnické cvičení s využitím mezipředmětových vztahů (LIT, OBN) a hodnocení vystoupení referenta</p>
	<p>Druhy řečnických projevů Druhy řečnických slohových útvarů Řečnické slohové útvary (projevy) informativní a naučné Řečnické projevy argumentativní a přesvědčovací Řečnické projevy příležitostné – projevy</p>	<p>1</p>	<p>Samostatné studijní čtení</p> <p>Domácí cvičení: k druhům řečnických projevů přiřadit příslušné projevy (např. z médií)</p> <p>Praktická cvičení: 1/152, cv. s.155</p>

	Příprava a realizace řečnického vystoupení Invence, stanovení tématu řeči Uspořádání řeči (dispozice) Stylizace Memorování Podání projevu	2	Nácvik řečnického vystoupení podle cv. 1/150, příprava na slohovou práci (např. přednáška, referát) – instrukce podle učebnice
Student prokáže schopnost využít svých získaných poznatků a komunikačních kompetencí.	Kontrolní slohová práce s opravou (referát)	2	Praktické ověření schopnosti sestavit odpovídající slohový projev
Student se poučí o základních vlastnostech a o komunikačním cíli výkladového textu, naučí se náležitě vysvětlovat dané téma, pracovat s odbornými texty a rozumět jim.	Funkční oblast odborná Výklad a slohový postup výkladový Výklad v porovnání s popisem Druhy výkladu Stylizační a textová cvičení z oblasti odborné	2	Práce s textem podle cv. na s. 193 Domácí cvičení: 3/196 výběr cvičení s. 197-207 jako procvičování, příprava na slohovou práci, popř. na kontrolní test
Student prokáže schopnost vhodně využít osvojených poznatků při zpracování odborného tématu z oblasti své profesionální přípravy nebo z jiného svého odborného zájmu	Ontrolní slohová práce s opravou (výklad)	2	Praktické ověření schopnosti zpracovat odborný výkladový projev

VARIANTY - MOŽNÉ OBMĚNY PRÁCE

- Ve vyspělých třídách lze se studenty rozlišovat nejen příčinu a účel, podmínku a přípustku v tématu *Výpověď a věta*, ale i příčinu a důvod, event. následek a důsledek.
- V regionech nářečně živých lze konfrontovat obecnou češtinu s interdialekty i s místními nářečími.
- Počet hodin věnovaných tématu *Veřejné mluvené projevy* lze zvyšovat zvláště u studijních oborů komunikačně náročných.

Český jazyk – rozpis učiva pro 4. ročník
 ZPRACOVANÝ NA ZÁKLADĚ UČEBNICE M. ČECHOVÉ A KOL.
 ČESKÝ JAZYK PRO SOŠ A METODICKÉ PŘÍRUČKY

Návrh vychází z předpokladu 51 vyučovacích hodin věnovaných jazyku ročně, tj. 1,5 týdenní vyučovací hodiny (při období školního vyučování trvajícím 40 týdnů v jednom školním roce)

Výstupy/cíl	Učivo	Počet hodin	Prostředky
JAZYK A KOMUNIKACE			
Student se zamýšlí nad vlastním chováním a chováním jiných lidí, zejména v oblasti řečové a je schopen je hodnotit.	Chování a řeč Řečové chování a zdvořilost	1	Diskuse se studenty – cvičení 1-3, s. 28
	Mužský a ženský způsob komunikace	1	Diskuse se studenty, popř. referát podle cv. 1, s. 33 nebo na téma <i>Různé kultury – různé komunikační konvence</i> (viz učebnice s. 31)
	Humor v řeči, řeč v humoru	2	Domácí kontrolní slohová práce – pokus o humorné vypravování na základě cvičení v učebnici s. 41-42
Student přiměřeně užívá jazykových prostředků v písemných i ústních projevech vlastních a kriticky hodnotí a posuzuje jazykové projevy cizí. Chápe funkci obecné češtiny v běžném dorozumívání, v oficiálním projevu, v umělecké oblasti a dovede ji posuzovat. Student si uvědomuje nářeční zvláštnosti, zejména z oblasti, z níž pochází	Národní jazyk a jeho členění na útvary Spisovný jazyk a jeho užívání	2	Domácí příprava – vyhledávání neologismů v současném jazyce (např. v publicistickém stylu), práce se slovníky <i>Nová slova v češtině 1 a 2</i> ; cvič. 2-5, s.47
	Obecná čeština jako běžně mluvená řeč	2	Domácí příprava – cvičení na s. 51, cvič. 1-2, s. 52
	Místní jazykové útvary a řečové útvary nářeční	2	Cvič. 1, s. 56 – zaměřit se zejména na jazykové jevy z oblasti, odkud studenti pocházejí; cvič. 4, 6, s. 59

	Neoficiální profesní a zájmová komunikace	3	Domácí příprava – cvičení 3, 5, s. 57; cvič. 1-2, s. 64. Domácí příprava – cvič. 3, s. 65. Práce na projektu – možnost shromážďovat, analyzovat a třídit výrazy tzv. studentského slangu
Student si uvědomí nutnost výběru jazykových prostředků vzhledem k funkci sdělení. Seznámí se s historickým vývojem spisovné češtiny na území českého státu od 10. stol. do současnosti tak, aby pochopil současný stav jako výsledek historického vývoje a funkce češtiny. Student se seznámí s užíváním češtiny v zahraničí a s češtinou jako prostředkem multikulturní komunikace s cizinci v Česku.	Funkce spisovné češtiny a její vývojové změny Funkční diferenciaci současného jazyka	2	Diskuse o různých druzích projevů a jejich úrovni, o zkušenostech studentů s užíváním, popř. neužíváním spisovné češtiny; cvič. na s. 67
	Užívání češtiny v uplynulém tisíciletí	2	Pole skladby třídy (přítomnost studentů – cizinců) diskuse na téma cvič. s. 73. Práce s etymologickým slovníkem – cvič. na s. 76-77
Student se seznámí s postavením češtiny v rámci indoevropských jazyků, uvědomí si příbuznost jazyků na základě podobnosti jevů ve slovní zásobě a v mluvnické stavbě. Integruje poznatky z české literatury, dějepisu a českého jazyka.	Čeština a příbuzné jazyky z pohledu vývojového Indoevropské jazyky	1	Využití poznatků z literatury 1. roč. (zejména nejstarší literární památky staroindické, řecké ...) a zároveň příprava na maturitní zkoušku. Spolupráce s učiteli cizích jazyků, dějepisu a zeměpisu
	Vývoj praslovanštiny a vznik slovanských jazyků	1	Porovnání úryvku např. z <i>Babičky</i> B. Němcové s překlady do slovanských jazyků. Domácí úkol – cvič. na s. 81
	Vývoj českého jazykového systému	5	Výklad učitele s využitím příkladů v učebnici s. 82-98 a MP s. 32-41. Práce s jednotlivými ukázkami za pomoci učitele. Diskuse na téma cvič. 1, s. 99

SLOH A KOMUNIKACE			
Student si zopakuje poučení o funkčních stylech a slohotvorných činitelích a prohloubí si poznatky z této oblasti.	Stylová diferenciacie češtiny Funkční stylová diferenciacie češtiny	2	Na základě cvičení na s. 102-103 diskuse o „patriarchální“ orientaci textů (navázání na mužský a ženský způsob komunikace v kapitole 2.2) a ochování mladých lidí k sobě navzájem a k rodičům v minulosti a v současnosti
	Stylová příslušnost jazykových projevů k vyššímu nebo nižšímu stylu	2	Analýza úryvků ze cvič. 1, s. 109-110. Domácí cvičení – připravit ukázky z literárních děl, v nichž je užito stylového kontrastu (např. z děl J. Haška, K. Poláčka) - využít cv. 2, s. 110 Zopakovat učivo o přechodnících – diskuse o užívání přechodníků v současné češtině, např. v odborné sféře, zvláště pak ve spojení s překlady cizojazyčných textů
Student si uvědomí těsnou spojitost literárního, slohového a jazykového učiva; cílem poučení o uměleckém stylu není aktivní osvojení uměleckých postupů, ale vytvoření předpokladů pro porozumění literárnímu dílu.	Styl umělecké literatury Literární druhy a žánry, obrazná pojmenování	5	Domácí příprava – cvič. 1, s. 115 (využít jako podklad pro mluvený projev). Projekt – srovnání filmu a jeho literární předlohy
	Řeč postav v literárním díle	2	Zopakování učiva o řeči postav – cvič. 1, s. 118 Domácí úkol – cvič. 2, s. 119
Student se naučí sdělovat jasně své názory a stanoviska, dokáže je odůvodnit, vysvětlit, učí se argumentovat. Umí se vyjadřovat ústně i písemně o určitých problémech bez frázi a klišé.	Úvaha a úvahový postup v různých komunikačních sférách	6	Zopakování učiva o slohových útvarech a postupech; zopakování učiva o úvaze ze ZŠ. Slovní zásoba a stavba úvahy na základě práce s textem P. Rákose – uč. s. 121-122 a J. Horálka s. 122-124. Cvič. 1-5, s. 124-125 podle individuálního výběru; příprava na kontrolní slohovou práci s opravou

Student si osvojí pojem esej a esejistický styl, dokáže odlišit esej od běžného úvahového projevu.	Esejistický styl a esej	6	Analýza ukázek s. 128-135. Podle vyspělosti studentů a zaměření SŠ pokus o esej
Student dokáže aplikovat teoretické poznatky ve své komunikační praxi. Učí se porozumět různým druhům textů (z oblasti běžné komunikace, odborné, administrativní, publicistické i umělecké sféry) – nejde jen o stránku jazykovou, ale celkovou interpretaci projevu. Dovede sestavit a stylizovat přiměřený odborný projev z oblasti svého zájmu, zvláště profesionálního.	Jazyková a stylizační cvičení z oblasti odborné	4	Cvičení 1-22, s. 136-146 dle výběru učitele

VARIANTY - MOŽNÉ OBMĚNY PRÁCE

Kapitolu *Čeština a příbuzné jazyky z hlediska vývojového* lze zestručnit, neboť na SOŠ není klíčovým tématem – probírá se na školách technických jen v omezené míře.

HISTORICKO - LITERÁRNÍ A ESTETICKÁ VÝCHOVA a učivo v 1. - 4. ročníku

Při 3 hodinové dotaci v 1. ročníku lze předpokládat, že bude odučeno 85 hodin, z nichž 51 je nutno počítat pro výuku jazyka a slohu, takže pro 6 literárních témat zůstává 34 hodin:

- téma: Ústní lidová slovesnost - 4 hodiny
- téma: Starověké posvátné knihy - 4 hodiny
- téma: Vývoj eposu od starověku do konce 17. století - 5 hodin
- téma: Vývoj divadla a dramatu od starověku do konce 17. století - 8 hodin
- téma: Středověké žánry, písemné texty, významné osobnosti od 9. stol. do konce 14. stol. na našem území - 9 hodin
- téma: Komika, humor satira od starověku do konce baroka, tj. do 17. stol. - 4 hodiny

16 hodin je vymezeno na opakování.

Ve 2. ročníku s 2 hodinovou dotací týdně lze reálně počítat s 68 hodinami, z nichž 34 hodin je třeba věnovat jazyku, slohu; 34 hodin literárně-estetickému učivu. Vzhledem k tomu, že je ale jazykové učivo a sloh náročné, obsáhlé, je nutno při interpretaci zejména čítankových textů pravidelně zařazovat úkoly z jazyka, které daný umělecký text nabízí. 34 hodin se rozdělí mezi 6 tematických okruhů:

- téma: Osvícenství, preromantismus, 1. a 2. fáze národního obrození - 5 hodin
- téma: Romantismus ve světové a české literatuře a umění - 7 hodin
- téma: realismus, kritický realismus a naturalismus ve světové a české literatuře - 7 hodin
- téma: Realistická a satirická poezie Karla Havlíčka Borovského - 6 hodin
- téma: Vývoj divadla a dramatu od 18. do konce 19. století v Evropě a v Čechách - 6 hodin
- téma: Vznik a vývoj světového a českého filmu ve 20. století - 3 hodiny

Ve 3. ročníku je obdobná hodinová dotace, tj. 68 hodin předpokládaných, 34 hodin výuka jazyka a slohu a 34 hodin se věnuje literárnímu učivu, tj. 4 tematickým okruhům:

- téma: Světová literatura a směry, proudy, osobnosti - 10 hodin
- téma: Proud a žánry v české próze 1. pol. 20. stol. - 10 hodin
- téma: Vývoj světového a českého divadla a dramatu v 1. pol. 20. stol. - 8 hodin
- téma: Světová a česká poezie, směry, formy, osobnosti - 6 hodin

Ve 4. ročníku je sice 3 hod. dotace každý týden, ale je nutno počítat s tím, že již v dubnu budou společné písemné maturitní státní zkoušky a v průběhu 4. ročníku je nutno opakovat učivo 1.- 3. ročníku z jazyka, slohu, literatury průběžně od září; je třeba počítat s maximálním počtem 81 hodin, z nichž připadá 51 hod. na nové jazykové, slohové učivo a opakování učiva 1.- 3. ročníku ke státním zkouškám, proto pro literaturu zůstává 30 hodin, které se rozdělí do 5 tematických okruhů:

- téma: Bible, biblické motivy v literatuře 20. století - 6 hodin
- téma: Česká próza po r. 1945 až do současnosti - 8 hodin

- téma: Světové a české divadlo a drama po r. 1945 - 6 hodin
- téma: Česká poezie po r. 1945 - 5 hodin
- téma: Světová próza 2. pol. 20. stol. - 5 hodin

V rámci těchto hodin je nutno zařazovat opakování tematických okruhů literárně-historického učiva 1. - 3. ročníku, zejména interpretaci 20 vybraných a přečtených děl.

Každý vyučující češtiny dle vybraných děl četby si dále vybere čítankové texty v rámci jednotlivých témat a provede kromě děl četby jejich interpretaci na základě otázek, úkolů a zároveň se zaměří i na jazykové, slohové prostředky, které daný umělecký text obsahuje. Počet hodin v jednotlivých tematických celcích je volnější na rozdíl od jazykového a slohového učiva, není závazný. Učitel může zvýšit dle potřeby počet hodin na úkor jiného tématu, které si žáci rychleji osvojili. Cílem literárních hodin je především rozbor textu, díla v rámci nejnütnějších poznatků daného historického a společenského kontextu. K dosažení aktivního poznání, osvojení díla, textu je nutná individuální domácí práce, příprava, tj. četba děl, textů, promyšlení předem zadaných úkolů, otázek; samostudium literárních poznatků z učebnice literatury.

Nejčastější metody používané v rámci každého tématu: rozhovor a diskuse o díle, srovnání s jiným dílem jiného autora stejného zaměření uměleckého či tematického, jejich srovnávání, vyslovování vlastního hodnocení, názorů s doložením argumentů.

Písemný záznam rozboru textů, vypracování referátů a jejich prezentace. Práce s literaturou primární i sekundární, s přečteným dílem a vyhledávání informací o autorovi, o jeho tvorbě, přínosu z učebnice literatury, encyklopedií, slovníků a internetu.

Dbát o souvislé, plynulé, logicky utříděné vyjadřování žáka, u čítankových textů volit skupinovou práci 2 – 5 členných skupin. Využívat výklad jen v nejnütnější míře, obrazový materiál, tabulky, schémata; učit žáky rozlišovat umělecké dílo od kýče, konzumní – triviální literatury, vést je k systematickému vedení výpisků.

Přehled historicko-literárních, uměleckých a estetických tematických okruhů pro jednotlivé ročníky

I. ročník

1. Ústní lidová slovesnost, lyrické a epické žánry a jejich vývoj od starověku do konce 18. stol.
2. Starověké posvátné knihy (hebrejská bible, egyptská Kniha mrtvých, indické Védy, křesťanská bible).
3. Vývoj eposu od starověku přes středověk do renesance (epos o Gilgamešovi, Homérova Illias, Odysseia, Vergiliova Aeneis, Píseň o Rolandovi, Alexandreida, o Artušovi, Dantova Božská komedie, případně Ariostův Zuřivý Rolland, T. Tassa Osvobozený Jeruzalém).
4. Vývoj divadla a dramatu (tragédie, komedie, frašky od starověku do konce 17. stol.: tragédie Aischyla, Sofola, Euripida; komedie Aristofana, Plauta; středověká fraška Mastičkář, miráky; renesanční divadlo, tragedie, komedie od Shakespeara, Lope de Vegy; klasicistní komedie Moliera).
5. Středověké žánry a písemné texty vzniklé na našem území v 9. - 14. století (historie a historické osobnosti tohoto období, umělecké směry, stavby hmotné kultury ; románský sloh, gotika, kníže Václav, císař Karel IV., Václav IV., Husovi předchůdci, Jan Hus, Petr Chelčický; legenda, kronika, píseň).
6. Komika, humor, satira od starověku do konce baroka, tj. do 17. století (Petronius a jeho Satiricon, vznik epigramu Martialise, juvenalise; středověká vagantská poezie – Podkoní a žák, Píseň veselé chudiny, satiry Hradeckého rukopisu; próza renesanční – novela, Boccaccio a jeho Dekameron, pikareskní román Cervantese Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha; F. Rabelaise a jeho utopický román Gargantua a Pantagruel, E. Rotterdamský Chvála Bláznivosti, H.J.Ch. von Grimmelshausen Dobrodružný Simplicius Simplicissimus /srovnání válečných scén v eposu Illias, Píseň o Cidovi nebo Píseň o Rolandovi s Grimmelshausenem a jeho prózou/.

II. ročník

1. **Osvícenství, preromantismus, I. a II. etapa národního obrození**

francouzští encyklopedisté: Diderot, Voltaire, Montesquieu, J.J. Rousseau
anglický román 17. a 18. století: D. Defoea Robinson Crusoe, J. Swifta Gulliverovy cesty
H. Fieldinga Tom Jones – první realistické prózy, L. Sterha Tristram Shandy; gotický román
2. pol 18. století; německé prózy; hnutí Sturm Und Drang – teoretik J.G. Herder, J. W. Goethe
a F. Schiller; Dobrovský, Jungmann, Palacký, Kramerius, Šafařík, spor o rukopisy, Čelakovský
/hlavně balada Toman a lesní panna; ohlasová poesie; vliv biedermaieru/

2. **Epocha romantického světového a českého umění a literatury**

tvorba na rozhraní mezi romantismem a realismem; architektura, malířství, hudba; v poezii
Byron, Shelley, Heine, Puškin, Lermontov; v próze romány Victora Huga, zejména Chrám
Matky boží v Paříži, Bídníci, Lermontov Hrdina naší doby, Stendhal Červený a černý, W. Scott
Ivanhoe, Puškin Piková dáma, E. A. Poe a jeho povídky, H. Melville román Bílá velryba,
Máchův Máj, Erbenova Kytice, Babička nebo Divá Bára Boženy Němcové; novoromantismus
poslední třetiny 19. stol.: R. L. Stevenson Podivuhodný příběh dr. Jekylla a pana Hyde, a
O. Wilde Obraz Doriana Graye

3. **Realismus, kritický realismus a naturalismus v evropském a českém umění a literatuře**

Honoré de Balzac Evženie Grandetová nebo Otec Goriot a román Lesk a bída kurtizán
Ch. Dickens Kronika Pickwickova klubu, David Copperfield nebo Oliver Twist či Nadějně
vyhlídky; N.V. Gogol Mrtvé duše, F.M. Dostojevskij Zločin a trest, L.N. Tolstoj Vojna a mír
nebo Anna Kareninová, povídky I. S. Turgeněva Lovcovy zápisky a díla A.P. Čechova
G. Flaubert Paní Bovaryová, E. Zola Zabiják nebo Nana, Maupassant Miláček nebo Kulička a
některé povídky, např. Dítě, J. Neruda Povídky malostranské; historická próza A. Jiráskova -
Proti všem, Bratrstvo nebo F. L. Věk; psychologická próza Zikmunda Wintra Rozina Sebranec;
naturalistická próza K. M. Čapek-Choda Kašpar Lén mstitel, V. Mrštíkova Santa Lucia, J. K.
Šlejhara povídka Kuře na rožni; městská próza I. Hermannova U snědeného krámu; venkovská
próza K. V. Raise Kalibův zločin, román Z. Wintra Mistr Kampanus

4. **Satiricko - realistická poezie K. H. Borovského a jeho skladby**

Tyrolské elegie, Křest sv. Vladimíra, Král Lávra, epigramy

5. **Vývoj divadla a dramatu od osvícenství 18. století do konce 19. století v Evropě a v Čechách**

Italská commedia del arte a její reforma v komediích K. Goldoniho a jeho Poprask na laguně;
Goethe a Faust, Schillerovi Loupežníci nebo hra Úklady a láska; Stavovské divadlo;
novodobé české divadlo od Boudy a V. Tháma, loutkáře Matěje Kopeckého a veselohry
V. K. Klicpery ke hrám J. K. Tyla (hlavně Strakonický dudák), vznik Prozatímního divadla,
založení a výstavba Národního divadla, generace umělců ND /Zítek, Schulz, Schnirch, Myslbek,
Ženíšek, Brožík, Aleš, Hynais/.

Kriticko-realistické světové a české drama 2. pol. 19. století: N. V. Gogol a Revizor, H. Ibsen
Drama loutek /Nora/; hry A.P. Čechova Tři sestry, Strýček Váňa, Višňový sad, drama A. a V.
Mrštíkova Maryša nebo komedie L. Stroupežnického Naši furianti, J. Zeyer Radúz a Mahulena;
novoromantismus v kontrastu k realismu: E. Rostand Cyrano de Bergerac.

6. **Vznik a vývoj světového a českého filmu**

zlatá éra grotesky; němý film; italský neorealismus; nová vlna; filmové žánry a osobnosti

III. ročník

- Proudý, směry, témata ve světové literatuře, vybrané osobnosti národních literatur:
 - a) *Téma první světové války*
Ztracená generace: R. Rolland : Petr a Lucie, E. M. Remarque: Na západní frontě klid,
E. Hemingway: Sbohem armádo nebo A. Barbusse: Oheň
 - b) *Experimentální próza*
J. Joyce: Odysseus, M. Proust : Hledání ztraceného času, V. Woolfová: K majáku
 - c) *Německy psaná próza*
H. Mann : Poddaný, T. Mann novela Smrt v Benátkách nebo povídka Zázračné dítě,
Joseph Roth: Pochod Radeckého, F. Kafka Proměna nebo Proces,
Anna Franková : Deník
 - d) *Anglosaská literatura, anglická a americká*
G. K. Chesterton: Ohromné maličkosti, Záhada břechťanu, J. Conrad : Srdce temnoty,
D. H. Lawrence: Milenec lady Chatterleyové, G. Orweel: 1984, N. West: Den kobylek,
E. Hemingway novela Stařec a moře nebo povídka Můj táta, J. London např. Bílý tesák
 - e) *Ruská literatura*
realistické bosácké povídky M. Gorkého Psoty a lopoty, povídky I. Babela Rudá jízda,
např. Dolgušova smrt, M. Bulgakov: Psí srdce nebo román Mistr a Markétka,
Andrej Platonov - novely Hojný vítr, Džana, Boris Pasternak: Doktor Živago, I. Bunin
- povídky Temné aleje, např. Kavkaz
 - f) *Předchůdci francouzského existencialismu a existencialisté*
prózy Exupéryho, např. Malý princ nebo Země lidí; Sartre: Zeď;
francouzský román: R. Rolland: Dobrý člověk ještě žije

2. Témata, žánry, proudy v české próze 1. pol. 20. století:

- a) *satira, humor v próze J. Haška* a obraz I. světové války v Osudech dobrého vojáka Švejka za světové války
- b) *demokratický proud - próza*
Karel Čapek - utopistické romány, antiutopie Válka s mlouky, Krakatit, Továrna na absolutno, povídky, např. Zločin na poště;
humor a satira próze Karla Poláčka – povídka Michelup a motocykl, Bylo nás pět
nebo román Okresní město;
soudničky R. Těsnohlídka, např. Mrtvý u kříže
- c) *sociální próza a realistické povídky*
Ivana Olbrachtova O zlých samotářiích, např. Rasík a pes, J. Glazarová: Advent

- d) *psychologická próza*
 novela M. Pujmanové Předtucha, román K. Havlíčka Petrolejové lampy
- e) *historická próza*
 K. Schulz: Kámen a bolest, V. Vančura: Markéta Lazarová, Jaroslav Durych: Kurýr
- f) *křesťansky orientovaná próza*
 Jan Čep: Dvojí domov, Jakub Deml: Moji přátelé, Zapomenuté světlo

3. Vývoj světového a českého divadla v 1. pol. 20. stol., nové principy, proudy, formy

G. B. Shaw: Pygmalion nebo Sv. Jana;
 L. Pirandello: Šest postav hledá autora; B. Brechta epické drama Matka Kuráž a její děti; Eugene O'Neill – psychologické drama Cesta dlouhým dnem do noci;
 O. Wilde: Jak je důležité míti Filipa, Ideální manžel;
 vznik kabaretu Jiřího Červeného, Osvobozené divadlo V+W, Burianovo Děčko;
 hry V+W: Kat a blázen, Balada z hadrů, Osel a stín, Caesar, Těžká Barbora, atd.,
 drama Karla Čapka RUR, Věc Makropulos nebo Bílá nemoc, Fráňa Šrámek: Měsíc nad řekou nebo Léto, V. Nezval: Manon Lescaut nebo J. Drda: Hrátky s čertem

4. Umělecké směry a osobnosti světové a české meziválečné poezie, avantgardní směry a hnutí

Kubismus, kubofuturismus, dadaismus, surrealismus, fauvismus, konstruktivismus, funkcionalismus, poetismus, proletářská poezie a jejich hlavní představitelé, básnické texty a jejich interpretace: Marinetti, Majakovskij, Tzara, Breton, Eluard; americká a anglická poezie: E. Pound, T.S. Eliot, R. Jeffers, L. Hughes;
 G. Apollinaire; S. Jesenin; J. Wolker, J. Hora, J. Seifert, K. Biebl, Fr. Halas, V. Holan, B. Reynek, J. Zahradníček; V. Nezval, V. Závada, Fr. Hrubín; sbírka, básnická skladba nebo výběr básnických textů a jejich interpretace

IV. ročník

1. Bible, biblické motivy v literatuře 20. stol.

2. Česká próza po r. 1945; oficiální, samizdatová, exilová

a) *Oficiální*

V. Páral – Milenci a vrazi;

b) *Bílá místa ineditní literatury*

J. Škvorecký : Zbabělci; M. Kundera: Směšné lásky; I. Klíma povídky Má veselá jíttra nebo Láska a smetí, P. Kohout: Kde je zakopán pes nebo Katyně;

L. Vaculík: Český snář nebo Morčata či Sekyra; vězeňské téma – literatura : E.

Kantůrková : Přítelkyně z domu smutku; K. Pecka : Motáky nezvěstnému;

/srovnání se Solženicynem a povídkou Jeden den Ivana Děnisoviče nebo

Souostroví Gulag či povídkami Varlama Šalamova, např. Tesaři; Žert Kundery/

c) *Válečná a židovská tematika*

L. Fuks: Pan Theodor Mundstock nebo Spalovač mrtvol

E. Hostovský: Dobročinný večírek, povídky O. Pavla, hlavně

Smrt krásných srnců, Kapři pro vermacht; A. Lustig: Modlitba pro Kateřinu

Horowitzovou nebo povídky; Ostře sledované vlaky B. Hrabala, Obsluhoval

jsem anglického krále; Jan Drda: povídka Vyšší princip

d) *Česká próza po r. 1989*

Michal Ajvaz: Chobot; Michal Viewegh: Báječná léta pod psa nebo Zapisovatelé

otcovské lásky; Irena Dousková: Hrdý Budžes; Jáchym Topol: Anděl; Květa

Lagátová – Jozová: Hanule; Tereza Boučková nebo Brabcová, výběrově 2 - 3

autory

3. Světové a české divadlo, drama, divadla malých forem, studiové scény

A. Miller: Smrt Obchodního cestujícího; Samuel Beckett : Čekání na Godota;

F. Dürrenmatt: Fyzikové; S. Možek: Policajti; V. Havel: Zahradní slavnost,

Audience nebo Vyrozumění, či Asanace; Oldřich Daněk: Vévodkyně valdštejnských

vojsk; J. Suchý: Jonáš a tingl-tangl; Divadlo J. Cimramana – Zdeněk Svěrák

a Ladislav Smoljak: Dobytí severního pólu nebo Němý Bobeš, Ztráta třídní

knihy či Hospoda na mýtince; Divadlo Sklep a např. hra T. Hanáka Mezi prvky;

ale i drama socialistického realismu, např. ukázka ze hry Vaška Káni: Parta brusiče

Karhana; hry J. Topola: Konec masopustu nebo Kočka na kolejích; nekonvenční

divadlo I. Vyskočila; F. Hrubín: Srpnová neděle

4. Témata, proudy, skupiny v české poezii po r. 1945

Tvorba starší meziválečné generace – J. Seiferta, Fr. Halase, Vl. Holana, V. Nezvala,

V. Závady, J. Zahradníčka, B. Reynka; Skupina 42; Květnáci, poezie všedního

dne – J. Kainara, J. Koláře, I. Blatného, M. Holuba; básníci 60. let, O. Mikulášek,

Jan Skácel, Karel Šiktanc, jejichž tvorba za normalizace není vydávaná, či velmi

omezeně. Ivana Wernische, Václava Hraběte; písňové texty K. Kryla, Vladimíra Merty,

Jaroslava Hutky; experimentální-vizuální poezie Hiršala a Grógrové;

5. světová próza 2. pol. 20. století: témata, žánry, proudy a hlavní představitelé

a) *Téma II. světové války*

boj proti fašismu a atomový výbuch v Japonsku – americká a německá prozaická díla, romány:

americká próza: N. Miller: *Nazí a mrtví*, William Styron: *Sophiina volba*

Joseph Heller: *Hlava XXII*.

německá poválečná próza: H. Böll: *Biliár o půl desáté* a Günter Grass: *Plechový bubínek*

b) *Ruská literatura*

B. Pasternak: *Doktor Živago* (závěrečná část), B. Polevoj: *Příběh opravdového člověka /proti Osudu člověka M. Šolochova/*

c) *Historická próza*

Umberto Eco: *Jméno růže*, Mika Waltari: *Egypt'an Sinuhet*

d) *další významné osobnosti a díla*

Jack Kerouac: *Na cestě*, J. D. Salinger: *Kdo chytá v žitě*, Ken Kesey: *Vyhoďme ho z kola ven*, Toni Morrisonová: *Milovaná*, R. Bradbury: *Mart'anská kronika*,

451 stupňů Fahrenheita či antiutopie W. Goldinga *Pán much*;

magický realismus G.G. Márqueze: *Kronika ohlášené smrti* nebo Rushdieho román *děti půlnoci*.